

Mosty inklúzie

Internetový časopis

Ročník 2015, číslo 5 (október)

Vydáva

Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR

s finančnou podporou

Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Časopis je k dispozícii on-line i na stiahnutie na adrese www.nrozp-mosty.sk

Obsah

Úvodník.....	3
Zo života organizácií	3
Športové hviezdy pomáhajú nepočujúcim deťom	3
Súťažili šikovné prsty nevidiacich.....	4
Chodec s bielou palicou na priechode pre chodcov. Čo s ním?	5
Deinštitucionalizácia ako zmena	8
DVD pre nepočujúce deti.....	9
Účasť MNO na monitoringu implementácie Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím	9
Kvalita ako súčasť politiky sociálnych služieb.....	10
NON-HANDICAP ruka v ruke so Slovmedicou.....	12
Online tlmočník.....	13
Svetový deň reumatizmu.....	14
Témy čísla	19
ZPMP v SR na križovatke.....	19
Dajme si svojich starých rodičov na tričko	21
Banka odmietla poskytnúť starším klientom kreditnú kartu	22
Môže sa senior stať dobrovoľníkom?.....	26
Ľudia po 50-ke prerážajú do sveta podnikania prostredníctvom ocenenej iniciatívy mentorovania seniorov.....	26
Otázky Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím adresované vláde SR.....	27
Aktuálna legislatíva	31
Z Poradne Sociálnej poisťovne.....	31
Úhrada doplatkov za lieky zdravotnými poisťovňami.....	33
Ako to funguje v EU a vo svete	35
Hodnotenie Európskeho roku pre aktívne starnutie a solidaritu medzi generáciami	35
Europoslanci vyzvali EÚ, aby prijala opatrenia na ochranu práv starších ľudí.....	37
Bude vás zaujímať	38
Dve tretiny vyplácaných dôchodkov tvoria starobné dôchodky	38

Friends over chess.....	39
Ako žiť čo najdlhšie vo svojej domácnosti?	39
Sociálny aspekt vo verejnom obstarávaní	40
Tichá linka v novom šate	40

Úvodník

Mesiac október je celosvetovo venovaný seniorom. Preto aj v našom časopise je im venovaná zvýšená pozornosť. Seniori a ľudia so zdravotným postihnutím majú veľa spoločného. S pribúdajúcim vekom sa zvyšuje výskyt zdravotných postihnutí. Tie však nie sú samozrejým dôsledkom starnutia, lebo sa proti nim dá účinne preventívne bojovať, robiť opatrenia na prekonávanie ich dôsledkov a osvojovať si kompenzačné zručnosti. Prakticky všetky opatrenia potrebné pre ľudí so zdravotným postihnutím sú užitočné aj pre seniorov a naopak. Preto bude aj pre seniorov užitočný komisár pre osoby so zdravotným postihnutím, ktorého prvá voľba sa uskutoční na novembrovej schôdzi NR SR. Poznáme už kandidátky na túto funkciu, o ktorých budú poslanci rozhodovať. Sú to Mgr. Lýdia Brichtová, PhD., a JUDr. Zuzana Stavrovská, obe dobre známe v komunite ľudí so zdravotným postihnutím. Zverejňujeme aj 33 otázok, ktoré adresoval našej vláde Výbor OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím v rámci prebiehajúceho procesu hodnotenia implementácie Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím na Slovensku. Tieto otázky sa týkajú aj seniorov. Do konca tohto roku by sme mali poznať odpovede našej vlády. K otázkam i odpovediam vlády sa budeme môcť vyjadriť prostredníctvom našich organizácií nielen my, ale aj seniori.

Zo života organizácií

Športové hviezdy pomáhajú nepočujúcim deťom

Športové osobnosti darovali do charitatívnej dražby svoje talizmany, aby podporili vznik Prvého detského audiocentra na Slovensku.

Audiocentrum má slúžiť na zachytenie porúch sluchu aj u niekoľkomesačných detí. Dobrá aukcia prebiehala na portáli DobraKrajina.sk od 2. septembra do 13. októbra. Postupne sa do nej zapojili hokejisti Marián Hossa, Tomáš Tatar, futbalisti Martin Škrtel, Juraj Kucka, strelkyňa Danka Barteková a triatlonista Richard Varga. V nastávajúcom období – v decembri - sa bude ešte dražiť podpísaná strelecká vesta Danky Bartekovej a čiapka, okuliare a dres triatlonistu Richarda Vargu.

Na Slovensku sa ročne narodí približne 200 detí so sluchovým postihnutím. Ak rodičia chcú, aby ich dieťa absolvovalo vyšetrenie sluchu ešte v ranom štádiu, musia vycestovať do susednej Českej republiky. V súčasnosti na Slovensku totiž nemáme potrebné technické vybavenie, ani potrebných odborníkov. Včasnou diagnostikou a správnu liečbou porúch sluchu možno pritom zabezpečiť aj nepočujúcim deťom šancu na kvalitný, plnohodnotný život.

Aj nepočujúce deti si zaslúžia príležitosť

Portál DobraKrajina.sk preto pripravil verejnú dražbu predmetov, ktoré na tento účel venovali známi športovci. Výťažok z nej poputuje na vytvorenie Prvého detského audiocentra Prof. Janky Jakubíkovej, CSc. na Slovensku v bratislavskej Detskej fakultnej nemocnici, ktoré bude slúžiť celému Slovensku. „Nie všetci začíname na rovnakej štartovacej čiare. Pre nás, čo sme mali pri štarte do života šťastie, by teda malo byť ľudskou povinnosťou pomôcť. Veď aj nepočujúce deti si zaslúžia príležitosti ako tie počujúce,“ vyzýva hokejista Marián Hossa, ktorý venoval svoj dres.

Futbalista Juraj Kucka poskytol na podporu tejto myšlienky dres dnes už bývalého klubu FC Janov, ktorý sa čoskoro stane zberateľským kúskom. „Rýchlosť nie je dôležitá iba v športe, ale aj v diagnostike. Nepočujúce deti by mali dostať rovnakú šancu na kvalitný život, akú sme v detstve dostali my a práve audiometrické centrum im konečne takúto šancu poskytne,“ vysvetľuje Kucka.

„Nedokážem si ani predstaviť, ako sa musia cítiť rodičia, keď majú podozrenie, že ich dieťaťko nepočuje, no nemajú sa na koho obrátiť. Veď ak sa porucha sluchu u dieťaťa nepodchytí včas, už nikdy sa to nemusí dať celkom napraviť,“ hovorí športová strelkyňa a členka Medzinárodného olympijského výboru Danka Barteková. Tá do dražby aj preto venovala svoju šťastnú streleckú vestu.

Podmienky Dobrej aukcie sú na stránkach www.DobraKrajina.sk. Podporiť zriadenie prvého detského audiocentra možno aj ľubovoľným príspevkom do verejnej zbierky cez www.DobraKrajina.sk alebo zaslaním SMS v hodnote 5 eur na číslo 834.

Dobrá aukcia je súčasťou kampane na podporu nepočujúcich detí, ktorú organizuje OZ NepocujuceDieta.sk v spolupráci s Nadáciou Pontis. Jej realizáciu podporili v zastúpení športovcov i Slovenský olympijský výbor a Nadácia Stars&Friends. Partnermi kampane sú GlaxoSmithKline a Nadačný fond Telekom.

- red -

Zdroj: nadaciapontis.sk

Súťažili šikovné prsty nevidiacich

V sobotu 17. októbra sa v priestoroch Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebandu v Levoči uskutočnilo celoslovenské finále Súťaže v čítaní a písaní Braillovo písma. Zo 77 súťažiacich postúpilo do finále 21: 4 účastníci v kategórii písanie, 11 v kategórii čítanie a 6 v oboch kategóriách. Dôležitým kritériom bola rýchlosť, dôraz sa však kládol aj na presnosť čítania alebo zápisu textu.

„Kto sa naučí Braillovo písmo už na základnej škole, nemá neskôr problém s jeho efektívnym používaním. Iná situácia je v prípade ľudí, ktorí prišli o zrak v dospelosti. Vtedy si výučba vyžaduje väčšiu dávku úsilia a trpezlivosti. Nie každý dôjde až na koniec cesty. Snažíme sa presvedčiť nevidiacich, že aj keď nebudú v čítaní perfektní, môže byť Braillovo písmo v ich živote dôležitým pomocníkom. Napr. pri rozoznávaní liekov, označovaní potravín či zvukových nosičov,“ uviedol pred záverečnými súbojmi súťaže Josef Zbranek, podpredseda Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska a koordinátor súťaže. „Každý podnet vedúci k motivácii týchto ľudí je dôležitý. Patrí medzi ne aj táto súťaž, kde jedna z kategórií je určená

ľuďom, ktorí sa naučili Braillovo písmo v posledných 5 rokoch a nestihli si ho celkom osvojiť,“ dodal J. Zbranek z Nitry.

Výsledková listina súťaže prezrádza, že v oboch kategóriách triumfovali ženy: čítanie textu v Braillovom písmo najlepšie zvládla a 1. miesto obsadila Želmíra Zemčáková z Levoče s časom 1,13 min., v písaní sa na najvyššej priečke umiestnila Michaela Fučková z Martina s časom 2,02 min. Slávnostné vyhlásenie výsledkov spojené s koncertom nevidiacich hudobníčok Viery Petrovčinovej a Martiny Slobodníkovej sa začal o 19.00 h v Mestskom divadle v Levoči.

- ipo -

Chodec s bielou palicou na priechode pre chodcov. Čo s ním?

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska (ÚNSS) v spolupráci s Prezídium Policajného zboru SR pripravila pri príležitosti Svetového dňa bielej palice 6. ročník dopravno-výchovnej akcie Deň bielej palice.

Neodmysliteľným partnerom akcie je Policajný zbor SR.

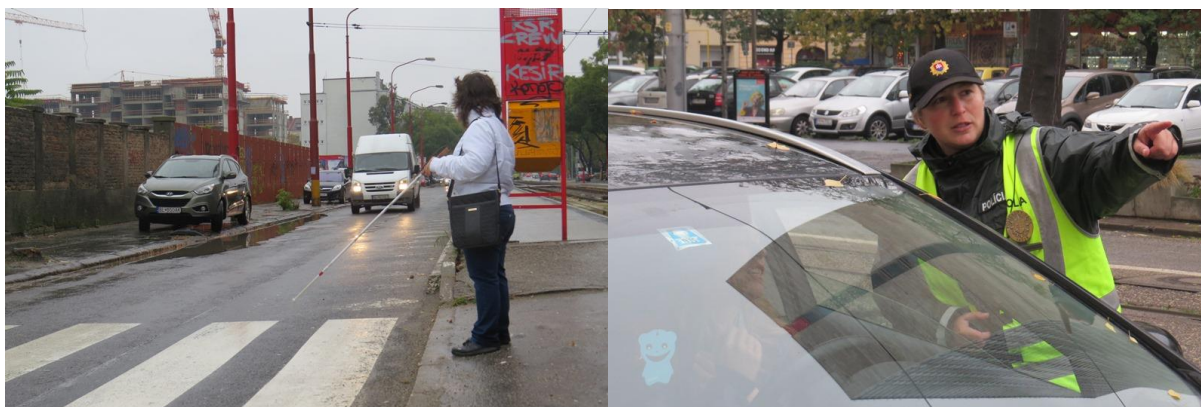
Celoslovenská akcia sa uskutočnila vo štvrtok 15. októbra v čase od 08.00 h do 12.00 h v 51 mestách na 60 priechodoch pre chodcov. Nevidiaci figuranti – aktívni používatelia bielej palice na priechodoch pre chodcov signalizovali vôľu prejsť na opačnú stranu cesty. Niekoľko desiatok metrov za priechodom stáli policajné hliadky. Tie vodičov, ktorí nevidiacemu chodcovi nedali prednosť, poučili o priestupku a odovzdali im informačný leták s vysvetlením funkcie bielej palice.

Na jednotlivých priechodoch akcia trvala 2 hodiny.

Cieľom Dňa bielej palice je upozorniť vodičov na chodcov so zrakovým postihnutím, ktorí sa pohybujú s bielou palicou či vodiacim psom. Biela palica v rukách nevidiacich a slabozrakých je na priechodoch pre chodcov znamením, že vodič musí zastaviť. Tohtoročnou témou tradičnej akcie boli aj tzv. tiché autá. „Elektrické a hybridné autá sú tiché, čo je ich veľkou prednosťou, nie však pri nižších rýchlostiach, kedy sú až príliš tiché,“ hovorí Branislav Mamojka, predseda ÚNSS a aktívny používateľ bielej palice. „To zvyšuje riziko kolízie s nevidiacimi a slabozrakými chodcami, ale aj s deťmi, seniormi, cyklistami a vlastne so všetkými účastníkmi premávky. Hluk áut je ich dôležitou identifikačnou vlastnosťou. Prečo spomíname tiché autá pri príležitosti Dňa bielej palice? Jednoducho preto, lebo vodiči tichých áut bez zvukového systému AVAS budú musieť venovať nám, a nielen nám, podstatne vyššiu pozornosť ako vodiči áut so spaľovacím motorom.“

Nejde len o bezpečnosť chodcov, ale aj o bezpečnosť samotných vodičov. „Je potrebné uvedomiť si, že aj z vodičov áut sa po vystúpení z vozidla stávajú chodci, ktorí okamžite očakávajú od ostatných vodičov, že k nim budú ohľaduplní. Budme teda všetci vodiči voči chodcom vždy ohľaduplní,“ uviedol Ján Ignaták, riaditeľ odboru dopravnej polície Prezídia Policajného zboru SR.

Cieľom akcie je upozorniť vodičov na prítomnosť chodcov s bielou palicou ako účastníkov cestnej premávky.

Výsledky celoslovenskej dopravno-osvetovej akcie

Z výsledkov vyplýva, že nevidiacim chodcom s bielou palicou nezastavilo 20,60 % áut.

Najmenej zodpovední vodiči sú podľa výsledkov v Košickom kraji (43,95 %) a najzodpovednejší vodiči sú v Trenčianskom kraji (12,90 %). Akciu v tomto roku ovplyvnili poveternostné podmienky – na 7 plánovaných priechodoch sa neuskutočnila práve pre nepriazeň počasia. Celkovo sa akcia uskutočnila na 53 priechodoch pre chodcov v 46 mestách.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame celkový počet áut v kraji, ktoré počas 2 hodín akcie prešli cez sledované priechody pre chodcov, s uvedením počtu vozidiel, ktoré zastavili, resp. nezastavili nevidiacej osobe signalizujúcej záujem prejsť i percentuálny podiel vozidiel, ktoré nezastavili.

Kraj	Počet áut	Autá zastavili	Autá nezastavili	Autá nezastavili v %
Banskobystrický	860	701	159	18,48
Bratislavský	1172	916	256	21,84
Košický	298	167	131	43,95
Nitriansky	1029	844	185	17,97
Prešovský	709	542	167	23,55
Trenčiansky	527	459	68	12,90
Trnavský	1309	1014	295	22,53
Žilinský	1083	904	179	16,52
Suma	6987	5547	1440	20,60 %

Z uvedeného vyplýva, že v daný deň, v daných mestách, na daných priechodoch pre chodcov a vo vybranom dvojhodinovom intervale nezastavilo nevidiacim chodcom 20,60 % áut.

Akcia sa uskutočnila v 46 mestách na 53 priechodoch pre chodcov.

Najmenej zodpovední vodiči sú podľa výsledkov v Košickom kraji a najzodpovednejší vodiči sú v Trenčianskom kraji.

V porovnaní s úvodnými ročníkmi akcie sa ohľadupnosť vodičov postupne zlepšovala. Preto je porovnanie s rokom 2014 nepríjemným prekvapením a výzvou do budúcnosti. V roku 2014 sa akcia uskutočnila v 49 mestách a na 65 priechodoch pre chodcov. Nevidiacemu chodcovi s bielou palicou vtedy nezastavilo 14,71 % vodičov.

Hlavným garantom bezpečnosti figurantov s bielou palicou počas akcie a jedným z partnerov projektu bola v tomto roku Nadácia Allianz. Už štvrtý rok túto aktivitu ÚNSS mediálne podporilo rozhlasové dopravné spravodajstvo Zelená vlna RTVS. Ďalšími partnermi akcie boli spoločnosti Autoprofit Galanta, DHL a DOXX – stravné lístky. Organizovaním Dňa bielej palice naplňa ÚNSS svoj záväzok vyplývajúci z Európskej charty bezpečnosti na cestách, ktorá zaväzuje signatárov zvyšovať bezpečnosť na cestách.

Ivana Potočňáková

Foto: autorka a archív ÚNSS

Deinštitucionalizácia ako zmena

14. októbra sa v Senci uskutočnila záverečná medzinárodná konferencia o deinštitucionalizácii systému sociálnych služieb v Slovenskej republike. Organizovala ju Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Jednotlivé bloky 2- dňového programu niesli v sebe dôležité posolstvo, ktorým je zmena. Postupne sa hovorilo o zmene paradigmy sociálnych služieb, zmene postojov a fyzického prostredia, zmene v aktivizácii a pracovnom začlenení.

Workshopy druhého rokovacieho dňa boli venované témam: ako zlepšiť postavenie občanov so zdravotným postihnutím v spoločnosti, zamestnávanie a aktivizácia, kritériá IROP pre zmeny fyzického prostredia a sebaobhajovanie.

- red -

DVD pre nepočujúce deti

V nedeľu 27. septembra sa skončil Medzinárodný týždeň nepočujúcich. V Bratislavskom materskom centre Prešporkovo ho oslávili Tyrkysovou pártou, na ktorej sa krstilo nové DVD s rozprávkami pre deti so sluchovým postihnutím. Krstnou mamou DVD sa stala europoslankyňa Jana Žitňanská, ktorá sa dlhé roky venuje problematike nepočujúcich.

„Je to pre mňa veľká česť, že som mohla uviesť do života toto DVDčko. Je dôležité, aby aj nepočujúce deti mali možnosť si pozrieť klasické rozprávky v podobe, ktorá je pre nich dostupná - v posunkovom jazyku,“ uviedla J. Žitňanská. DVD vzniklo vďaka iniciatíve OZ Myslím – centra kultúry nepočujúcich, ktoré už 6. rok realizuje projekt DVD pre nepočujúcich.

„Tento rok sme pripravili DVD s rozprávkami v slovenskom posunkovom jazyku. Vybrali sme tradičné známe slovenské rozprávky: Červená čiapočka, Soľ nad zlato, Snehulienka či Tri prasiatka. Deti so sluchovým postihnutím majú problém s čítaním s porozumením, mechanicky čítajú text, ale žiaľ, veľakrát im obsah a hlavná myšlienka uniká. Preto sme vybrali dvanásť rozprávok. Po prečítaní a analýze textu rozprávky sme ich preložili do slovenského posunkového jazyka. Pri preklade sme brali ohľad na detského diváka a tomu sme prispôbili aj výber posunkov, čiže sme primárne použili detské posunky. Na pozadí, za figurantom je vždy kreslený obrázok, predstavujúci dejovú situáciu, ktorá napomáha k lepšej orientácii v deji, podobne ako je to aj v rozprávkach obohatených o ilustrácie“, vysvetľuje Michal Hefty z OZ Myslím – centrum kultúry nepočujúcich.

- red -

Zdroj: europskenoviny.sk

Účasť MNO na monitoringu implementácie Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím

Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR organizuje záverečnú konferenciu projektu Podpora spolupráce MNO pri účasti na implementácii a monitoringu uplatňovania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorá sa uskutoční dňa 9. decembra od 9.45 do 17.00 h v zasadačke Inštitútu pre výskum práce a rodiny, Župné námestie 5-6, Bratislava.

Na programe konferencie bude:

Prezentácia záverov a odporúčaní okrúhlych stolov a námety na efektívnejšiu implementáciu Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, najmä v týchto oblastiach

- Zvyšovanie povedomia, zhromažďovanie údajov
- Rovnosť a nediskriminácia
- Včasná intervencia
- Vzdelávanie
- Prístupnosť
- Nezávislý spôsob života, deinštitucionalizácia
- Sociálna ochrana a životná úroveň, opatrovanie blízkej osoby a opatrovateľská služba
- Zamestnávanie

Aktuálne témy z oblasti obhajoby a uplatňovania práv osôb so zdravotným postihnutím

- Monitorovanie reprezentatívnymi organizáciami osôb so ZP a podmienky na ich činnosť, konzultácie s reprezentatívnymi organizáciami
- Otázky Výboru OSN pre vládu SR týkajúce sa implementácie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím
- Pozitívne zmeny v prístupe k spravodlivosti

Záujemcovia o účasť sa môžu prihlásiť na adrese michaela.hajdukova@gmail.com a sekretariat@nrozp.sk. Vzhľadom na obmedzenú kapacitu priestorov budú záujemcovia akceptovaní v poradí prihlásenia sa. Doplňujúce informácie vám poskytneme na adrese michaela.hajdukova@gmail.com alebo na telefónnom čísle 0905 361 840.

Realizované s finančnou podporou Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v rámci dotačného programu Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd LP/2015. Za obsah tohto dokumentu je výlučne zodpovedná Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Kvalita ako súčasť politiky sociálnych služieb

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR a Inštitút pre výskum práce a rodiny pripravili na 10. december konferenciu na tému Kvalita ako súčasť politiky sociálnych služieb.

Program konferencie:

- 9:05 - 9:15 Otvorenie - Ing. Milada Dobrotková, predsedníčka APSSvSR
- 9:15 - 9:30 Aktuálny vývoj v sociálnych službách s dôrazom na kvalitu v sociálnych službách - príhovor predstaviteľa MPSVR
- Koncepčné východiská
- 9:30 - 9:50 Kvalita v sociálnych službách - jej chápanie a míľniky doterajšieho vývoja, Doc. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc., IVPR
- 9:50 - 10:15 diskusia
- 10:15 - 10:30 prestávka
- Kvalita a prax
- 10:30 - 10:50 Zistenia MPSVR pri výkone dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb, PhDr. Mária Košútová, MPSVR, sekcia kontroly, odbor dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb
- 10:50 - 11:50 Skúsenosti vybraných poskytovateľov so zavádzaním podmienok kvality do praxe: 1) Pobytová služba, 2) Ambulantná služba, 3) Terénna služba, 4) Krízová intervencia
- 11:50 - 12:30 diskusia
- 12:30 - 13:00 prestávka s občerstvením
- Metodická podpora kvality sociálnych služieb
- 13:00 - 13:20 Návrh metodiky zavádzania štandardov kvality do praxe (v zmysle zákona o sociálnych službách) Doc. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc., IVPR
- 13:20 - 13:40 Národný projekt zameraný na kvalitu sociálnych služieb – rámcová informácia predstaviteľ MPSVR
- 13:40 - 14:30 diskusia
- 14:30 záver konferencie
- 14:30 - 15:00 prestávka
- 15:00 - 17:00 okrúhly stôl s politikmi, predstaviteľmi strán, na tému Systém sociálnych služieb na Slovensku.

Moderuje: PhDr. Lýdia Brichtová, PhD.

Bližšie informácie, prihlášky a prezentácie:

Mgr. Lucia Svobodová, Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR

lucia.svobodova@gmail.com, busova@apssvsr.sk

- red -

NON-HANDICAP ruka v ruke so Slovmedicou

Výstavy Slovmedica a Non-Handicap každoročne prinášajú komplexný prehľad nových zdravotníckych technológií, prístrojov a pomôcok s cieľom poskytovať tú najlepšiu starostlivosť - najnovšie vybavenie nemocníc, nástroje na ošetrovanie pacientov a špecializované predmety dennej potreby pre ľudí so zdravotným postihnutím.

Hlavným cieľom výstavy Slovmedica je vytvoriť aktuálny prehľad v nových zdravotníckych technikách, technológiách, prístrojoch, ktoré denne pomáhajú zdravotníkom v ich náročnej práci.

Výstava Non-Handicap je venovaná prístrojom a kompenzačným pomôckam pre zdravotne postihnutých ľudí. Súbežne s výstavami Slovmedica a Non-handicap prebieha aj výstava Slovenské dentálne dni, spoločne vytvárajú z hľadiska odbornej návštevnosti priaznivý synergický efekt a predstavujú najvýznamnejšie podujatie svojho druhu na Slovensku.

Odborné gestorstvo tohtoročnému veľtrhu, ktorý sa uskutočnil 1.-2. októbra, poskytli a na zozname spolupracujúcich organizácií boli: Asociácia nemocníc Slovenska, Asociácia súkromných lekárov SR, Slovenská humanitná rada, Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, Farmaceutická fakulta Univerzity Komenského, Lekárska fakulta Univerzity Komenského, Slovenská lekárska komora, Slovenská farmaceutická spoločnosť a Úrad verejného zdravotníctva SR.

Jedným z vystavovateľov bola aj spoločnosť ŠKODA AUTO Slovensko prinášajúca riešenia pre rozvoj dopravnej mobility osôb so zdravotným postihnutím a ich integráciu prostredníctvom projektu ŠKODA Handy ŤZP. Na Slovensku aktuálne pôsobí sedem centier ŠKODA Handy ŤZP. Návštevníci stánku v hale A1 mali k dispozícii špeciálne upravené vozidlo a trenažér simulujúci ručné riadenie. Zúčastnenci dostali tiež informácie z oblasti legislatívy a financovania vozidiel pre ŤZP a rady ako si vybrať vhodný automobil a úpravu zohľadňujúcu rozsah a druh hendikepu.

Zúčastnenci si v expozícii mohli pozrieť aj špeciálne upravený automobil a trenažér, ktorý simuluje ručné riadenie.

Držiteľom preukazu ZŤP ponúka pomoc pri riešení dopravnej mobility sedem špecializovaných ŠKODA Handy ZŤP centier na Slovensku. Autorizovaní partneri ponúkajú služby programu na troch miestach v Bratislave, v Galante, Banskej Bystrici, Prešove a Žiline. Gestor projektu, spoločnosť AV Mobilita, otvoril už aj prvý kamenný showroom ŠKODA Handy ZŤP v Záhorskej Bystrici.

- red –

Foto: archív

Online tlmočník

Hľadanie podnájmu pre priateľa, objednanie sa k zubárovi, ale aj informácie o zmene priezviska na matrike či v zdravotnej poisťovni. Aj takéto prípady riešia ľudia so sluchovým postihnutím s tlmočníčkami cez novú službu Online tlmočník.

Služba, ktorú spustila Nadácia Pontis s podporou Nadačného fondu Telekom, má pomôcť nepočujúcim pri vybavovaní na úrade, návšteve lekára, hľadaní si práce a v rôznych iných situáciách, kedy nemajú k dispozícii asistenta.

Nepočujúci to vo svete počujúcich nemajú vždy ľahké. Často narážajú na komunikačné bariéry. „Keď sú napríklad na úrade alebo u lekára, často pri sebe potrebujú človeka, ktorý ovláda posunkový jazyk a pomôže im dorozumieť sa. Takýchto tlmočníkov je však na Slovensku málo. O to ťažšie je to pre nepočujúcich, ktorí žijú na dedine alebo v malých mestách,“ dodáva programový manažér Juraj Recký z Nadácie Pontis.

Aj preto je služba Online tlmočník pre ľudí so sluchovým postihnutím prínosom. „Už prvý deň spustenia novej služby sa ukázalo, aká je dôležitá pre nepočujúcich. S online tlmočníčkami sa hneď v prvý deň skontaktovalo sedem ľudí,“ dodáva J. Récky. Službu online tlmočníčok využili napríklad nepočujúci z Ružomberka, Sniny, Banskej Bystrice, ale aj z Košíc a zo Zvolena.

On-line tlmočníčky budú ľuďom so sluchovým postihnutím pomáhať aj v písomnej komunikácii. „Veľa nepočujúcich má problém so správnou gramatikou. Ak napríklad posielajú list na úrad, často si nie sú istí, či je správne napísaný. Takto ho pošlú cez internet tlmočníčke a tá im ho skontroluje,“ hovorí J. Récky.

Služba je bezplatná

Jediné, čo nepočujúci na spojenie s online tlmočníčkou potrebujú, je počítač, telefón alebo tablet pripojený na internet a službu Skype. On-line tlmočníčky pomáhajú každý pondelok, stredu a piatok od 8.00 do 20.00 hodiny. Služba je pre všetkých bezplatná a môžu ju využívať rovnako počujúci pri prekonávaní bariér s nepočujúcimi. Na Slovensku ide o novú službu, ktorá úspešne funguje v Maďarsku, Kanade, Amerike, ale aj v susednom Česku.

„Nepočujúci narážajú na bariéry na každom kroku. Ich svet je ochudobnený o množstvo každodenných informácií. Keď sú v spoločnosti, kde sa rozpráva, často

nemajú možnosť sa prejaviť a reagovať v danej chvíli. Je to ťažké postihnutie. Tak, ako slepota oddeľuje človeka od vecí, hluchota od ľudí," hovorí jedna z online tlmočnícok Lucia Novodomcová, ktorá žije v Kremnici a má nepočujúceho manžela i rodičov.

Nadácia Pontis s podporou Nadačného fondu Telekom tiež už čoskoro rozdá tablety do klubov nepočujúcich, kde sa stretávajú ľudia so sluchovým postihnutím. „Uvedomujeme si, že veľa starších nepočujúcich nemá prístup k zariadeniam, cez ktoré by službu Online tlmočník mohli využiť. Aj takýmto spôsobom im chceme pomôcť, aby ju mohli využívať,“ dodáva J. Recký.

- red -

Zdroj: nadaciapontis.sk

Svetový deň reumatizmu

Je to v našich rukách - slogan Svetového dňa reumatizmu – sprevádzal kampaň s cieľom povzbudiť ľudí s reumatickým ochorením i tých, ktorí im pomáhajú. Za sloganom sa skrýva nevyhnutnosť využiť každú možnosť na zlepšenie a skvalitnenie života s reumou. Téma rezonuje každoročne v októbri na celom svete, voči chorobe nie je ľahostajné ani Slovensko.

Logo Svetového dňa reumatizmu a slogan kampane.

Slogan kampane – na plagáte i pred najznámejšou sochou v Piešťanoch. Medzinárodne uznaným logom kampane SDR 2015 je HIGH5 - tľapnutie dľaňami.

Už od roku 1996 patrí 12. október reumatikom. Počas celého mesiaca sa reumatici globálne spájajú, aby ich bolo počuť. Cieľom podujatí je zvýšiť informovanosť o reumatických ochoreniach a ich včasná diagnostika. „Máme reumu, ale napriek tomu sme - alebo chceme byť - silní, mať priateľov a aj chuť bojovať a žiť svoj život čo najkvalitnejšie,“ hovorí Jana Dobšovičová Černáková, predsedníčka Ligy proti reumatizmu na Slovensku. „V ostatných rokoch sa už aj o reume hovorí viac a otvorene. Nesmie sa s tým prestať. Hlavne musíme zdôrazňovať, že je to chronické zápalové ochorenie kĺbov a nie je to choroba len starých ľudí. Reuma postihuje aj deti, dievčatá, chlapcov, mamy, otcov bez rozdielu rasy, veku či pohlavia.“

Krst zborníka a udelenie Plakiet vďaky

Liga proti reumatizmu má už 25 rokov a aj tento rok v rámci Svetového dňa reumatizmu zorganizovala množstvo podujatí po celom Slovensku. Druhá októbrová sobota patrila v Piešťanoch na Kúpeľnom ostrove najmä reumatikom. Pre verejnosť bola 10. októbra k dispozícii improvizovaná reumatologická ambulancia a poradňa základného sociálneho poradenstva Centra sociálno-psychologickej podpory.

Do života uviedli zborník 25 rokov Ligy proti reumatizmu na Slovensku, ktorý mapuje históriu, súčasnosť i plány Ligy do budúcnosti. Zakladatelia a významné osobnosti, spolupracujúce občianske združenia a inštitúcie, ktoré pozitívne ovplyvnili činnosť Ligy, prevzali Plakety vďaky.

Krst zborníka 25 rokov LPre SR (zľava): Jana Dobšovičová Černáková – predsedníčka LPre SR, prof. MUDr. Jozef Rovenský – zakladajúci a čestný predseda LPre SR, MUDr. Mária Orlovská – prvá tajomníčka LPre SR.

Plaketa vďaky sa ušla aj Národnej rade občanov so zdravotným postihnutím v SR.

Novinárska pocta KROK 2014

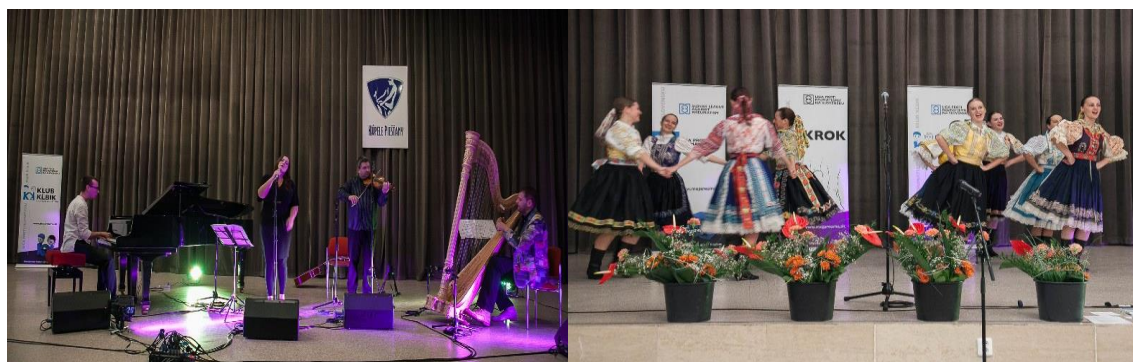
Už po siedmykrát slávnostne vyhlásili výsledky originálnej novinárskej súťaže KROK a novinárov, ktorí sa venovali témam reuma a život s reumatickým ochorením ocenili Novinárskou poctou KROK 2014. V súťaži bolo v troch kategóriách (print, rozhlas a televízia) nominovaných 14 súťažných príspevkov. Spolu bolo pridelených 1540 hlasov. Absolútnym víťazom sa v 7. ročníku stala relácia RTVS Ambulancia s názvom Reuma je ako ďalšie dieťa s hlavnými protagonistkami mamou Inkou a dcérou Kristin. Autormi relácie boli Jana Pifflová-Španková a Róbert Valovič. Slovenské liečebné kúpele Piešťany, a.s., venovali absolútnym víťazom víkendové relaxačné pobyty.

Vyhodnotenie novinárskej súťaže KROK 2015: absolútni víťazi – relácia Ambulancia, RTVS, Reuma je ako ďalšie dieťa, autori (zľava) Róbert Valovič, Jana Pifflová – Španková a hlavné protagonistky príbehu: mama Ingrid Regiecová s dcérou Kristín.

Na podujatí sa zúčastnili ocenené médiá. RTVS už vo večerných správach priniesla reportáž o Svetovom dni reumatizmu z Piešťan. Akciu svojim vystúpením podporili Katarína Koščová s kapelou a folklórny súbor ŽITO z Piešťan.

- red, TS LPRReSR –

Akciu podporili aj speváčka Katka Koščová a folklórny súbor ŽITO.

Zablahoželať organizácii k jubileu prišli desiatky hostí.

Témy čísla

ZPMP v SR na križovatke

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR sa obrátilo na verejnosť so žiadosťou o podporu projektu BIVIO, ktorého cieľom je vytvoriť podmienky na prípravu ľudí s mentálnym postihnutím na povolanie. Do 31. júla bola možnosť podporiť jeho realizáciu zaslaním darcovskej SMS. Čo sa skrýva za záhadným názvom projektu a aké sú jeho ciele? Hovorili sme s manažérom projektu Marianom Horaničom zo ZPMP v SR.

- Čo sa skrýva za skratkou BIVIO?

BIVIO nie je skratka. Je to slovo, ktoré má pôvod v latinčine. V dnešnej španielčine či taliančine znamená križovatku, rázcestie. Tento názov sa nám zdá byť symbolický - chceli sme, aby toto zariadenie bolo takou skutočnou križovatkou, na ktorej sa mladí ľudia s mentálnym postihnutím sami rozhodnú, ktorou cestou sa ďalej vydajú.

- Kde sa centrum nachádza? Sídlite vo vlastnom alebo prenajatom objekte?

Na účely vybudovania vzdelávaco-rehabilitačného centra BIVIO sme získali vlastné priestory v bratislavskej Rači, ktoré však musia prejsť totálnou rekonštrukciou.

Starší objekt v Bratislave, mestskej časti Rača, sa čoskoro premení na pomyselnú „križovatku“.

- Aké sú hlavné ciele projektu a jeho časový rámec?

Zámerom projektu je vytvoriť vzdelávaco-rehabilitačné centrum, ktoré poskytne ľuďom s mentálnym postihnutím široké možnosti na získanie praktických vedomostí a zručností potrebných na umiestnenie sa na trhu práce a nevyhnutných pre samostatný život. Centrum bude poskytovať viacero typov vzdelávacích a rehabilitačných aktivít a praktickú prípravu na výkon konkrétnych zamestnaní. Služby budú klientom poskytované dlhodobo s predpokladaným priemerným časom využívania služieb centra 9 mesiacov. Veríme, že svoje brány pre klientov otvorí začiatkom roka 2017.

- Vzniknú vo vašom vzdelávaco-rehabilitačnom centre nové pracovné miesta?

Samozrejme, plánujeme vytvoriť minimálne dvanásť nových trvalých pracovných miest, z toho minimálne štyri chceme obsadiť ľuďmi s mentálnym postihnutím.

- Koľko klientov sa bude môcť vzdelávať v stredisku? Pôjde o celoročný pobyt?

Služby centra budú poskytované dlhodobo s priemernou dĺžkou pobytu 9 mesiacov pre jedného klienta. Avšak nepôjde o pobytové zariadenie, hoci budeme mať ubytovacie kapacity aj pre mimobratislavských klientov. V jednom čase bude môcť využívať služby centra 10 klientov. Po získaní praktických pracovných zručností sa budeme snažiť týchto klientov posúvať na trh práce. Okrem týchto desiatich klientov, ktorí budú využívať služby intenzívne, budeme v centre poskytovať aj pravidelné vzdelávacie, rehabilitačné a poradenské aktivity pre klientov z Bratislavy a okolia.

- Aké konkrétne vzdelávacie a rehabilitačné aktivity bude stredisko poskytovať?

Budú to kurzy na základe individuálnej diagnostiky potrieb našich klientov. Okrem vzdelávania v rôznych oblastiach, akými sú cudzie jazyky či PC kurzy, absolvujú predovšetkým kurzy smerujúce k podpore ich samostatnosti a zvyšovaniu šancí na nezávislý život. Takými budú kurzy starostlivosti o domácnosť, kurzy varenia, finančná gramotnosť, orientácia v legislatívnom prostredí vo vzťahu k osobám s ťažkým zdravotným postihnutím.

- Budete poskytovať aj kurzy profesionálnej prípravy, na aké profesie budú zamerané?

Asi najdôležitejšou súčasťou práce centra bude vzdelávanie ľudí s mentálnym postihnutím vo vybranom kurze profesijnej prípravy. Plánujeme prípravu na hotelové služby, pomocné práce v kuchyni a prevádzkach verejného stravovania a práce v práčovni.

- Akým spôsobom sa bude môcť človek s mentálnym postihnutím stať klientom strediska?

Ak bude mať záujem o profesijnú prípravu, podmienkou je absolvovanie individuálnej diagnostiky, na základe ktorej odborníci určia, ktorý typ profesie je pre človeka vhodný. Do úvahy budeme musieť brať aj aktuálne kapacity centra. Ak bude mať klient záujem o sociálne poradenstvo či iný typ vzdelávania, tam sa budeme riadiť iba aktuálnou vyťaženosťou odborného personálu.

- Časť centra bude určená pre verejnosť (hotel, reštaurácia) - v akom časovom horizonte plánujete otvoriť a sprevádzkovať túto časť?

Rovnako začiatkom roka 2017. Chceme, aby sa ľudia s mentálnym postihnutím pripravovali na zamestnanie v reálnych podmienkach od začiatku využívania služieb centra BIVIO.

- Vyhlásili ste verejnú zbierku na podporu realizácie projektu, dokedy a akým spôsobom môžu darcovia prispievať?

Dôležitou podmienkou úspešnosti verejnej zbierky je rozšírenie informácií o nej čím širšej verejnosti. Žiaľ, nedisponujeme samostatným rozpočtom na tieto aktivity. Preto využívame predovšetkým osobné kontakty, našu webovú stránku, facebook, či celoslovenské časopisy vydávané ZPMP v SR. Okrem toho sa snažíme aktívne vyhľadávať možnosti projektového dofinancovania projektu a hľadáme aj ďalších potenciálnych partnerov projektu. Pokiaľ čitatelia majú záujem projekt podporiť, môžu tak urobiť dobrovoľným príspevkom na účet zbierky SK2002000000002044883553. Zbierka trvá do 31. marca 2016.

Zhovárala sa: Ivana Potočnáková

Foto: archív ZPMP v SR

Dajme si svojich starých rodičov na tričko

„Dědečka a babičku hrdě nosím na tričku“ bol slogan, ktorý som uvidela v rannej relácii na českej televízii. Usmiala som sa a povedala som si, že svojich starých rodičov by som si na tričko kludne dala.

Tento rok je pre mňa rokom, keď som prestala byť vnučkou. Ostala som mamou, dcérou, sestrou, partnerkou, kamarátkou ale vnučkou už nikdy pre nikoho nebudem.

Ale mám to šťastie, že na svojich starých rodičov môžem spomínať s láskou. Vidím pred sebou babičku, ako nás čaká po škole pred domom. V rukách má košík plný jahôd. Neťažilo sa jej cestovať 100 km autobusom len preto, aby jej bratislavské vnúčatka mohli ochutnať prvé jahody.

Sukňu, ktorú mi ušila zo záclony a z lesklého taftu som roky mala odloženú v skrini. Čo mala so mnou robiť, keď ja som chcela presne takú, akú som videla v

časopise ale v tej dobe sa v obchodoch veľa toho kúpiť nedalo, a tak som si vybrala záclonu, ktorá sa najviac podobala na čipku na obrázku.

Spomienky sa vynárajú jedna za druhou. Žltok s cukrom a krupicová kaša, ktoré chutili inak ako doma. Možno babička používala nejaké tajné ingrediencie... Rybačka so starečkom. Skôr, ako on stačil nahodiť, sme my už stihli spadnúť do vody. Dedko, ktorý si pohvizduje vo svojom verštate a všetky skrutky, klince, matice má úhľadne uložené. Keby som aj ja bola taká poriadna...

Čo všetko by som sa chcela dnes od nich naučiť - ako upliesť sveter, ostriať správne strom, upiecť zázvorníky, ušiť sukňu, chytiť veľkú rybu - ale už to nejde.

Spomínať sa má s úsmevom, tak sa usmievam a myslím už na tričko, ktoré si dám vyrobiť...

Ingrid Tomešová

Banka odmietla poskytnúť starším klientom kreditnú kartu

Staršie osoby sa často stretávajú so zlým zaobchádzaním alebo s diskrimináciou založenou na veku. Pritom na Slovensku aj v Českej republike už niekoľko rokov platí antidiskriminačný zákon, z ktorého vyplýva zákaz diskriminácie z dôvodu veku.

Radi by ste si vybavili kreditnú kartu? Ak máte viac ako 70 rokov, nemusí to byť také ľahké. Môže byť vek prekážkou pri prístupe k niektorým bankovým službám? Bohužiaľ áno. Presvedčili sa o tom manželia z Čiech, ktorí sa snažili podať si žiadosť o vydanie kreditnej karty v niekoľkých bankách. Keď neuspeli, obrátili sa na českého verejného ochrancu práv.

Manželia kreditnú kartu pritom nutne potrebovali, pretože mali ísť navštíviť svojich príbuzných do Kanady, kde si chceli prenajať auto. Ako garanciu ponúkali bankám svoj majetok - rodinný dom so záhradou v Prahe. Napriek tomu v bankách neuspeli a opakovane dostávali rovnakú odpoveď a to, že ich problém sa nedá riešiť, pretože daný postup vyplýva z interných inštrukcií banky.

Vzhľadom na to, že v danom prípade vzniklo podozrenie na diskrimináciu z dôvodu veku, začal verejný ochranca práv podanie riešiť.

V rámci vyšetrovania poverená zamestnankyňa telefonicky kontaktovala manželov T. Pán T. uviedol, že po viacerých odmietnutiach sa už kreditnú kartu nesnažili získať. Pre krátkosť času, ktorý zostával do ich odchodu do Kanady, verejný ochranca práv informoval pána T., proti ktorým bankám už šetrenia viedol a úspešne ich dokončil s odporúčaním, aby sa so žiadosťou o kreditnú kartu obrátil na tieto subjekty.

Pán T. sa následne osobne dostavil na pobočku banky, ktorej predstavitelia verejnému ochrancovi práv v súvisiacom šetrení listom oznámili, že vek je iba jedným z kritérií, "a to nie úplne najdôležitejším". Súčasne banka prisľúbila vykonať opatrenia, aby zabránila "zlyhaniu jednotlivého zamestnanca". Jedným z opatrení je "výslovné upozornenie všetkých pracovníkov prichádzajúcich do obchodného styku s klientmi na striktnú neprípustnosť akejkoľvek diskriminácie z dôvodu veku žiadateľa v rámci interných školení".

Avšak v banke pracovník pobočky pána T. informoval, že vzhľadom na interné pravidlá mu nemôže byť ako osobe, ktorá má viac ako 70 rokov, kreditná karta poskytnutá.

Pán T. preto pracovníka požiadal, či by súhlasil s telefonickým rozhovorom so zamestnankyňou Kancelárie verejného ochrancu práv. Pracovník súhlasil a preto s ním poverená zamestnankyňa prebrala vyjadrenie predstaviteľov banky. Pracovník uviedol, že nie je kompetentný o tom rozhodnúť, žiadateľa iba v súlade s internými pokynmi informoval, že im kreditná karta poskytnutá nebude. Zároveň však uviedol, že nič nebráni tomu, aby s nimi bola spísaná žiadosť, ktorá bude odoslaná na posúdenie.

Následne manželia verejnému ochrancovi práv oznámili, že po jeho zásahu a podpísaní súhlasu s vinkuláciou sumy 100.000 Kč im bola kreditná karta poskytnutá.

Český verejný ochranca práv obdobné prípady riešil už od roku 2010

Pri riešení prvého z nich dospel k záveru, že vylúčenie záujemcov o kreditné karty z dôvodu prekročenia vekovej hranice 70 rokov zasahuje do ľudskej dôstojnosti. Preto nie je možné odôvodniť takýto postup odvolaním sa na elimináciu úverového rizika, bez toho, aby okrem veku boli skúmané aj ďalšie informácie dôležité pre rozhodnutie o bonite klienta. Pretože banka na výzvu verejného ochrancu práv na odstránenie diskriminácie nereagovala, upovedomil o jej konaní guvernéra Českej národnej banky. Česká národná banka následne uplatnila svoje dohľadové oprávnenia a banka od diskriminačnej praxe upustila.

Následovali ďalšie dva prípady, v ktorých už poskytovatelia finančných služieb nevyklúčovali starších záujemcov výslovné. V reakcii na výzvu verejného ochrancu práv uviedli, že automatické odmietnutie starších klientov mohlo byť nanajvýš pochybením jednotlivého zamestnanca či zamestnankyne.

Pre všetky prípady bolo spoločné, že poskytnutie kreditnej karty bolo priamo spojené s využitím ďalších služieb alebo zliav na tovary a služby. Sťažovatelia, ktorí sa na verejného ochrancu práv obracali, nemali záujem primárne o využívanie

revolvingového úveru, ale o súvisiace služby a výhody. V dôsledku neposkytnutia kreditnej karty starším klientom im bolo úplne znemožnené využiť súvisiace služby a zvýhodnenia

Zákaz diskriminácie z dôvodu veku pri poskytovaní finančných služieb

Zákaz diskriminácie v oblasti prístupu k tovarom a službám a pri ich poskytovaní upravuje v Českej republike zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminačný zákon).

Diskrimináciou v rozpore s antidiskriminačným zákonom sa rozumie konanie (vrátane opomenutia), keď sa s jednou osobou zaobchádza menej priaznivo, než sa zaobchádza alebo by sa zaobchádzalo s inou osobou v porovnateľnej situácii na základe zakázaného dôvodu v zákonom vymedzenej oblasti. Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 antidiskriminačného zákona diskrimináciou nie je, ak je rozdielne zaobchádzanie "objektívne odôvodnené legitímnym cieľom a prostriedky k jeho dosiahnutiu sú primerané a nevyhnutné".

Vzhľadom na to, že zákaz rozlišovania založený na veku nie je absolútny, ale existuje z neho množstvo výnimiek, je potrebné posudzovať jeho použitie s ohľadom na konkrétnu situáciu.

Už v predchádzajúcich správach, ktoré sa týkali skutkovo obdobných prípadov sa verejný ochranca práv vyjadril v tom zmysle, že za diskriminačné je možné považovať iba rozlišovanie, ktoré je spôsobilé zasiahnuť ľudskú dôstojnosť.

Účelom záruky rovnosti je preto "predchádzanie porušovaniu ľudskej dôstojnosti a slobody v dôsledku obmedzovania, znevýhodňovania a zaťažovania, nie však na základe zásluh, schopností alebo subjektívnych okolností, ale na základe uplatňovania stereotypne predpokladaných skupinových charakteristík". Zásah do dôstojnosti vidí verejný ochranca práv v skutočnosti, že sú starší záujemcovia považovaní za menej rešpektovaných klientov bez ohľadu na ich individuálne možnosti a schopnosti splniť svoje záväzky. Určenie pevnej hornej vekovej hranice, ktorá limituje seniorov v prístupe k službám, preto predstavuje neprípustnú priamu diskrimináciu založenú na veku.

Eliminácia úverového rizika je pritom nepochybne legitímnym cieľom na obmedzenie prístupu k finančným službám. Kritérium veku sa tak všeobecne môže použiť pri hodnotení rizika, v žiadnom prípade ale nemôže byť jediným vylučujúcim kritériom. Zohľadnenie veku zájemcu o finančnú službu a vyžadovanie ďalších informácií a záruk by malo napĺňať podmienku primeranosti vzhľadom na dosahovaný cieľ.

Sekundárne obmedzenia plynúce z neposkytnutia kreditnej karty

Kreditná karta neslúži iba ako platobná karta spojená s revolvingovým úverom, ktorý držiteľ či držiteľka karty môže postupne splácať a zároveň ďalej čerpať. S kartou môžu byť priamo spojené i ďalšie služby, ako sú zľavy na nákupy, telefónne tarify či služby leteckých spoločností. Okrem výhod spojených s konkrétnou kreditnou kartou je na tento platobný prostriedok naviazané i poskytovanie ďalších služieb, v tomto prípade prenájom auta. Kreditná karta je ďalej bežne vyžadovaná ako záruka rezervácie miesta v hoteli. Rozšírenosť poskytovania služieb naviazaných na držanie kreditnej karty je pritom také, že obmedzenie prístupu k poskytnutiu kreditnej karty vedie automaticky aj k vylúčeniu možnosti využiť služby, ktoré sú naviazané na jej držanie. Z tohto dôvodu nie je možné kreditnú kartu považovať iba za prostriedok na čerpanie krátkodobého úveru ohraničeného kreditným limitom, ale aj za prostriedok umožňujúci využitie ďalších služieb, ktoré povahu úveru nemajú.

Žiadosť o kreditnú kartu nemusí byť motivovaná možnosťou získať revolvingový úver. Aby banky splnili svoju povinnosť zákazu diskriminácie a neobmedzili v dôsledku veku možnosť starších záujemcov využiť súvisiace služby, musia byť na túto možnosť pripravené. Úverové riziko spojené s vyšším požadovaným úverovým limitom pritom môžu obmedziť aj iným spôsobom ako sa to ostatne stalo i v tomto prípade. Starší klienti majú na zabezpečenie svojich pohľadávok často dostatočný majetok aj prostriedky v hotovosti.

Závery verejného ochrancu práv

Ak banka nevyhovie žiadosti klientov, ktorí preukážu dostatočný majetok aj dostatočné príjmy, ale presiahli určitú vekovú hranicu, dopustí sa neprípustnej priamej diskriminácie založenej na veku starších záujemcov.

Zohľadnenie veku žiadateľa o kreditné karty nie je samo o sebe diskriminačné. Kritérium veku môže odôvodniť vyžadovanie ďalších informácií, ktoré sú nutné na posúdenie schopnosti splniť záväzky voči banke. V prípade, že banka stanoví dodatočné podmienky na zaistenie vymáhateľnosti pohľadávok, nejde o diskrimináciu, ak sú tieto podmienky primerané.

Snaha o elimináciu úverového rizika je legitímnym dôvodom pre odlišné zaobchádzanie, ktoré je založené na veku. Vyšší vek však nemôže byť pre žiadateľov o kreditnú kartu bez ďalšieho diskvalifikačný. Banka musí skutočne zisťovať informácie o bonite klientov. Odmietnutie spísania žiadosti o kreditnú kartu iba na základe veku predstavuje značný zásah do ľudskej dôstojnosti.

Vzhľadom na to, že je na držanie kreditnej karty naviazané poskytovanie ďalších služieb, nejde pri odmietnutí jej vystavenia iba o obmedzenie možnosti čerpať krátkodobý úver, ale aj o znemožnenie prístupu k ďalším službám.

Spracovala

Ingrid Tomešová

Zdroj: ESO- evidence stanovisek ochránce, spisová značka: 117/2012/DIS

Môže sa senior stať dobrovoľníkom?

Určite áno. Ak máte chuť niekomu pomôcť bez nároku na odmenu, venovať svoj čas dobrej veci, vtedy nezáleží na veku. Mám pocit, že u nás ešte stále stretávam málo seniorov dobrovoľníkov. Preto ma veľmi potešilo, keď som narazila na projekt zameraný na dobrovoľníctvo seniorov, ktorý realizuje Centrum dobrovoľníctva v spolupráci s Univerzitnou knižnicou UMB v Banskej Bystrici.

Ak nie ste z Banskej Bystrice alebo radšej pracujete v záhrade ako v knižnici, nevadí. Na Slovensku existuje celá sieť dobrovoľníckych centier a všade vám radi poradia a pomôžu vybrať to pravé dobrovoľnícke dobrodružstvo práve pre vás.

Byť dobrovoľníkom pre každého znamená niečo iné, poprosť svoju vnučku alebo vnuka, aby vám na internete našli najbližšie dobrovoľnícke centrum, zoberte si so sebou dobrú náladu a zistíte, čo dobrovoľníctvo znamená pre vás.

Ingrid Tomešová

Ľudia po 50-ke prerážajú do sveta podnikania prostredníctvom ocenenej iniciatívy mentorovania seniorov

Očakáva sa, že do roku 2050 bude priemerný vek ľudí v EÚ nad 50 rokov. Írsky podnikateľ sa v 70. rokoch zapojil do iniciatívy, ktorá pomáha ľuďom po 50-ke dosiahnuť podnikateľský úspech. Výsledky sú pôsobivé a podobné mentorovanie sa rozširuje aj do Spojeného kráľovstva a Francúzska.

Tretina Európanov má viac ako 55 rokov a zaujíma ich založenie nového podniku. Zaradil sa medzi nich aj 70-ročný Peter Cullen, ktorý pôsobí v tzv. striebornom hospodárstve. Jeho spoločnosť The Jelly Bean Factory, ktorú založil v roku 1998, v súčasnosti patrí k popredným výrobcom sladkostí v Európe. Zamestnáva 70 osôb a dosahuje ročný obrat vo výške 16 miliónov EUR. „Vyvážame 97 % z toho, čo vyrobíme, do 50 krajín na celom svete,“ uvádza Peter.

Peter Cullen zároveň dobrovoľne pôsobí ako vzor a mentor v projekte Senior Enterprise (seniorský podnik), ktorý bol vytvorený v Írsku. Len za štyri roky projekt pomohol vytvoriť vyše 1 000 podnikov v Írsku, Spojenom kráľovstve a Francúzsku. Európska únia uznala projekt za osvedčený postup a v roku 2013 ho ocenila Európskym podnikateľským ocenením. EÚ si myslí, že vek človeku nebráni, aby zhodnotil svoj potenciál.

Riaditeľ projektu Senior Enterprise John Byrne vysvetľuje: „Ak má dnes niekto nad 50 rokov, vstupuje do nového životného štýlu, v ktorom si ľudia uvedomujú, že majú čas, zdravie, skúsenosti a kontaktné siete, ktoré im v 50-ke umožňujú začať niečo nové.“

Máte po 50-ke a ešte stále máte v krvi podnikanie? EÚ je pripravená poskytnúť vám podporu.

Potrebuje pomôcť s podnikateľským projektom? Obráťte sa na najbližšie kontaktné miesto siete Enterprise Europe Network, ktoré vám poskytne podporu. V Slovenskej republike sú 4 kontaktné miesta, 3 v Bratislave a 1 v Prešove. Informácie o kontaktných miestach sú dostupné na:

<http://een.ec.europa.eu/about/branches/?Country=SK>

-red-

Zdroj:

http://ec.europa.eu/small-business/success-stories/2015/may/index_sk.htm#top

Otázky Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím adresované vláde SR

Výbor OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím na svojom 4. Predbežnom zasadnutí 7. – 11. septembra vydal zoznam otázok týkajúcich sa východiskovej správy Slovenskej republiky adresovaný vláde SR. Odpovede vlády SR budú jedným z podkladov konštruktívneho dialógu medzi Výborom OSN a vládou SR, ktorý sa uskutoční 4. a 5. apríla budúceho roku. Jeho výstupom bude návrh súboru opatrení na podporu implementácie Dohovoru na Slovensku. Plnenie týchto opatrení bude súčasťou ďalšieho hodnotenia implementácie Dohovoru, ktoré sa uskutoční v roku 2020. Prinášame preklad kompletného zoznamu otázok (C/SVK/Q/1, predbežná needitovaná verzia z 11. 9. 2015, pôvodný jazyk dokumentu anglický, preklad NROZP):

A. Cieľ a všeobecné záväzky (čl. 1 – 4)

1. Poskytnite informácie o vypracovaní stratégie na podporu práv osôb so zdravotným postihnutím v rámci rómskej populácie a ich sociálneho začleňovania.
2. Akým spôsobom sa zo strany zmluvného štátu v plnej miere uplatňujú záväzky vyplývajúce z článku 4, odseku 3 Dohovoru a akým spôsobom je zaručené účinné

zapojenie osôb so zdravotným postihnutím a ich reprezentatívnych organizácií na rozvoji a implementácii legislatívy a politik týkajúcich sa zdravotného postihnutia?

B. Konkrétne práva

Rovnosť a nediskriminácia (čl. 5)

3. Uveďte podrobnosti týkajúce sa skutočnosti, či zákon č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní poskytuje osobám so zdravotným postihnutím úplnú ochranu pred diskrimináciou v oblasti zamestnávania, a uveďte, aké opatrenia štát prijal s cieľom rozšíriť zákaz diskriminácie na základe zdravotného postihnutia aj na ďalšie oblasti okrem zamestnávania.
4. Aké opatrenia štát prijíma na riešenie viacnásobnej a medzisektorovej diskriminácie žien a dievčat so zdravotným postihnutím a príslušníkov etnických menšín so zdravotným postihnutím? Aké opatrenia sa prijímajú na začlenenie týchto foriem diskriminácie do zákona vrátane zodpovedajúcich právnych prostriedkov nápravy a sankcií tak, aby zodpovedali závažnej povahe porušení súvisiacich s viacnásobnou a medzisektorovou diskrimináciou?
5. Poskytnite informácie o takých prípadoch nezaistenia primeraných úprav, ktoré predstavujú diskrimináciu vo všetkých oblastiach života osôb so zdravotným postihnutím, aké opatrenia sa prijímajú na zakotvenie tejto zásady v antidiskriminačnom zákone vo všetkých oblastiach, a tiež aké kroky sa prijímajú na preškolenie a poskytnutie informácií verejnému a súkromnému sektoru, pokiaľ ide o povinnosť poskytnúť primerané úpravy.

Ženy so zdravotným postihnutím (čl. 6)

6. Poskytnite informácie týkajúce sa rodovej nerovnosti v prípade žien a dievčat so zdravotným postihnutím na legislatívnej a politickej úrovni v rámci rozvoja programov v oblasti rodovej rovnosti a práv žien, ako aj v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím vo všeobecnosti.

Deti so zdravotným postihnutím (čl. 7)

7. Poskytnite údaje o počte rodín s chlapcami a dievčatami so zdravotným postihnutím (biologické, náhradné a profesionálne rodiny), ako aj o počte inštitucionalizovaných chlapcov a dievčat so zdravotným postihnutím. Rovnako uveďte informácie o opatreniach prijatých s cieľom predchádzať inštitucionalizácii chlapcov a dievčat so zdravotným postihnutím a presadzovať ich právo na sebavyjadrenie.

Prístupnosť (čl. 9)

8. Poskytnite informácie o spôsobe zaručenia plnenia požiadaviek na prístupnosť v novom stavebnom zákone v praxi.
9. Poskytnite informácie o plánoch na zvýšenie počtu registrovaných poskytovateľov služieb v oblasti tlmočenia do posunkovej reči v zmluvnom štáte.
10. Informujte Výbor o prístupnosti verejnej dopravy pre osoby so zdravotným postihnutím vrátane vidieckych oblastí.

Rovnosť pred zákonom (čl. 12)

11. Objasnite skutočnosť, či po prijatí nových procesných predpisov upravujúcich konanie o spôsobilosti na právne úkony v júni 2015 § 10 občianskeho zákonníka je aj naďalej možné človeka obmedziť, či pozbaviť spôsobilosti na právne úkony.

12. Rovnako vysvetlite skutočnosť, či pozbavenie spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony má určité automatické dôsledky a aké kroky sa prijímajú na zavedenie podporovaného rozhodovania, ktoré rešpektuje autonómnosť, vôľu a preferencie jednotlivca.

Prístup k spravodlivosti (čl. 13)

13. Poskytnite informácie o dostupnosti procesných úprav, ktoré sa prijímajú v konaniach na zaručenie účinnej účasti osôb so zdravotným postihnutím na konaní, a zároveň aké kroky sa podnikajú s cieľom zaručiť, aby sa osoby so zdravotným postihnutím mohli priamo zúčastniť konania rovnako ako ostatní bez ohľadu na svoju finančnú situáciu, či spôsobilosť na právne úkony.

14. Vysvetlite, aké procesné úpravy sa prijímajú v prípadoch, keď obvineniu čelí osoba s mentálnym postihnutím tak, aby nedošlo k jej sebaobvineniu a aby sa zaistila rovnaká účasť na trestnom konaní a zaručil náležitý proces.

15. Poskytnite informácie o vzdelávaní justičných zamestnancov o Dohovore vrátane policajtov, sudcov, zamestnancov súdov, zamestnancov zboru justičnej a väzenskej stráže, zamestnancov štátnej správy a samosprávy, a podobne.

Sloboda a osobná bezpečnosť (čl. 14)

16. Aké kroky sa podnikajú s cieľom novelizovať § 6 ods. 9 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti a § 73 zákona č. 300/2005 Z.z., trestný zákon tak, aby sa dosiahol súlad s Dohovorom a aby zdravotné postihnutie v žiadnom prípade nepredstavovalo dôvod na pozbavenie osobnej slobody?

17. Vysvetlite, aké konkrétne kroky sa podnikajú na zaručenie toho, aby sa s osobami so zdravotným postihnutím pozbavenými osobnej slobody v rámci trestného konania, najmä v ústavoch na výkon väzby a v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody, zaobchádzalo v súlade s cieľmi Dohovoru vrátane zabezpečenia primeraných úprav.

Ochrana pred mučením alebo krutým, neľudským či ponižujúcim zaobchádzaním (čl. 15)

18. Informujte o používaní fyzických obmedzení pohybu, chemických obmedzení a izolácií, ktoré nie sú v súlade s Dohovorom. Za akých podmienok sa používajú? A kde?

Ochrana pred vykorisťovaním, násilím a zneužívaním (čl. 16)

19. Poskytnite informácie o opatreniach prijatých na ochranu osôb so zdravotným postihnutím, a to v rámci ich domova, ako aj mimo ich domova, pred všetkými formami násillia a zneužívania, aj z hľadiska pohlavia a hľadiska detí.

Ochrana integrity osobnosti (čl. 17)

20. Objasnite, či právny poriadok rozlišuje medzi súhlasom na hospitalizáciu a súhlasom na liečbu v prípade nedobrovoľnej hospitalizácie. Rovnako vysvetlite skutočnosť, či v prípade, že súd rozhodne o zákonnosti prevzatia osoby do ústavnej zdravotnej starostlivosti, má táto osoba so zdravotným postihnutím stále právo na slobodný a informovaný súhlas s liečbou.

21. Poskytnite údaje o prevalencii sterilizácie žien so zdravotným postihnutím a vysvetlenie, či § 6 ods. 6 písm. b), v spojení s § 40 ods. 2 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti umožňuje opatrovníkom rozhodnúť o sterilizácii a o

používaní antikoncepcie u žien a dievčat, ktoré nemajú plnú spôsobilosť na právne úkony. Aké opatrenia sa prijímajú s cieľom vyšetriť prípady nútených sterilizácií a poskytnúť primerané odškodnenie?

Nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti (čl. 19)

22. Poskytnite aktuálne informácie o vývoji procesu deinštitucionalizácie vrátane konkrétnych a cielených krokov prijatých na zaistenie toho, aby bol tento proces udržateľný a v primeranom časovom období zaručil nezávislý spôsob života ľudí so zdravotným postihnutím v ich komunitách. Rovnako informujte o presune chlapcov a dievčat z inštitúcií do rodín.

Sloboda prejavu a presvedčenia a prístup k informáciám (čl. 21)

23. Uveďte počet registrovaných tlmočníkov do posunkovej reči a percentuálne vyjadrenie množstva televíznych programov vysielaných vo verejnoprávnej televízii s tlmočením do posunkovej reči, ako aj informáciu o dostupnosti primerane kvalifikovaných tlmočníkov do posunkovej reči na súdoch a pri poskytovaní verejných služieb.

Rešpektovanie domova a rodiny (čl. 23)

24. Uveďte informácie o existencii osôb so zdravotným postihnutím, ktoré nemajú právo uzavrieť manželstvo a za akých podmienok. Rovnako objasnite § 12 zákona č. 36/2005 Z.z., o rodine. Informujte aj o opatreniach prijatých na podporu chlapcov a dievčat so zdravotným postihnutím v domácom prostredí v porovnaní so zotrvávaním v inštitúciách a o tom, aké nástroje existujú na podporu rodičov so zdravotným postihnutím.

Vzdelávanie (čl. 24)

25. Informujte o prijatých krokoch vedúcich k zaisteniu vynúiteľného práva každého dieťaťa a študenta na inkluzívne vzdelávanie a inkluzívne celoživotné vzdelávanie, zaručte zabezpečenie primeraných úprav, prístupnosť infraštruktúry, dopravy a ďalších podporných prostriedkov. Rovnako poskytnite informácie o primeranom rozpočte a zdrojoch vyčlenených na tieto účely.
26. Uveďte podrobnosti o politikách zameraných na transformáciu a desegregáciu vzdelávacieho systému vrátane ich časového harmonogramu.

Zdravie (čl. 25)

27. Poskytnite informácie o opatreniach prijatých na ochranu pred diskrimináciou a na zaručenie toho, aby mali osoby so zdravotným postihnutím neobmedzený prístup k zdravotnej starostlivosti a mohli uplatňovať právo na slobodný a informovaný súhlas jednotlivca, a to predovšetkým v prípade osôb s mentálnym postihnutím.
28. Aké opatrenia sa prijímajú na zaručenie toho, aby mali ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím neobmedzený prístup k službám v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia? Aké opatrenia sa prijímajú na zaručenie dostupnej a prístupnej zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb včasnej intervencie a s nimi spojenej podpory rodín?

Práca a zamestnanie (čl. 27)

29. Poskytnite informácie o počte osôb so zdravotným postihnutím zamestnaných a) v chránených dielňach a b) na otvorenom trhu práce vrátane informácií

o stimuloch na podporu zamestnávateľov, ktorí takéto osoby zamestnávajú, ako aj o sankčných opatreniach.

Primeraná životná úroveň a sociálna ochrana (čl. 28)

30. Informujte o opatreniach v oblasti sociálnej ochrany pre osoby so zdravotným postihnutím zaručujúcich, že uvedené osoby sa nedostanú pod hranicu chudoby.

Účasť na politickom a verejnom živote (čl. 29)

31. Poskytnite informácie o opatreniach prijatých s cieľom umožniť všetkým občanom so zdravotným postihnutím v plnej miere uplatňovať právo voliť a byť volený.

C. Osobitné záväzky

Štatistika a zhromažďovanie údajov (čl. 31)

32. Má zmluvný štát v úmysle koordinovať na inštitucionálnej úrovni výskum zameraný na otázky týkajúce sa života osôb so zdravotným postihnutím a ich rodín a zaručiť systematické zhromažďovanie údajov, ktoré sú disagregované z hľadiska všetkých druhov postihnutia vo všetkých oblastiach vrátane vzdelávania, zamestnávania, sociálnej ochrany, zdravia, prístupu k spravodlivosti, účasti na politickom živote, násilia a podobne?

Vykonávanie dohovoru na vnútroštátnej úrovni a monitorovanie (čl. 33)

33. Špecifikujte podmienky, ktorých vytvorenie sa plánuje s cieľom zaručiť systematickú účasť reprezentatívnych organizácií osôb so zdravotným postihnutím na nezávislom monitorovaní Dohovoru a rozvíjať ich odbornú spôsobilosť potrebnú na vykonávanie tejto činnosti.

Aktuálna legislatíva

Z Poradne Sociálnej poisťovne

Štát platí poistné za poistencov štátu z rôznych vymeriavacích základov.

Otázka:

Mám priznaný opatrovateľský príspevok na moju dcéru, ktorá bola uznaná ako ŤZP. Už dovŕšila vek 6 rokov, takže po skončení poberania rodičovského príspevku som požiadala o opatrovanie. Ako poberateľ opatrovateľského príspevku som sa išla zahlásiť do Sociálnej poisťovne ako fyzická osoba, za ktorú platí dôchodkové poistenie štát. Tam mi však oznámili, že najskôr ich posudkový lekár zhodnotí zdravotný stav mojej dcéry. Má Sociálna poisťovňa nárok preverovať jej zdravotný stav, keďže ja mám právoplatné rozhodnutie z úradu práce sociálnych vecí a rodiny o poberaní opatrovateľského príspevku?

Odpoveď:

Zákon o sociálnom poistení taxatívne ustanovuje, že povinne dôchodkovo poistená je fyzická osoba:

- ktorá sa riadne stará o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení šiestich rokov jeho veku, najdlhšie do 18 rokov jeho veku, za predpokladu splnenia ďalších podmienok ustanovených v § 15 ods. 1 písm. d) a v § 22 ods. 1 zákona. Vznik dôchodkového poistenia je viazaný na posúdení dlhodobou nepriaznivého stavu dieťaťa. Posudzovanie dlhodobou nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa na účely dôchodkového poistenia patrí výlučne do kompetencie posudkového lekára sociálneho poistenia

- ktorej sa poskytuje príspevok na opatrovanie za predpokladu splnenia ďalších podmienok ustanovených v § 15 ods. 1 písm. e) a v § 22 ods. 1 zákona. To znamená, že vznik dôchodkového poistenia je viazaný na skutočnosť, že uvedenej fyzickej osobe sa v čase podania prihlášky na dôchodkové poistenie poskytuje príspevok na opatrovanie, ktorého poskytovanie fyzická osoba deklaruje rozhodnutím úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Ak fyzická osoba spĺňa všetky podmienky byť poistencom štátu podľa § 15 ods. 1 písm. d) (dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom do 18 rokov) alebo písm. e) (opatrovateľský príspevok) zákona, má možnosť výberu typu prihlášky. Dôležitá a zrejme rozhodujúca bude skutočnosť rozdielných vymeriavacích základov, z ktorých štát platí poistné na dôchodkové poistenie. Pri § 15 ods. 1 písm. d) (dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom do 18 rokov) je to 60% z 1/12 všeobecného vymeriavacieho základu, avšak pri písm. e) (opatrovateľský príspevok) je to len 50% z 1/12 všeobecného vymeriavacieho základu.

Ako a kde možno overiť prihlásenie zamestnanca

Môže si poistenec overiť, či si jeho zamestnávateľ včas splnil ohlasovaciu povinnosť (podal za zamestnanca prihlášku, resp. odhlášku)? Môže túto informáciu získať osobne alebo telefonicky v hociktovej pobočke Sociálnej poisťovne alebo len v okrese trvalého pobytu?

Odpoveď:

Vy ako poistenec si môžete overiť, či si Váš zamestnávateľ splnil včas ohlasovaciu povinnosť predložením Registračného listu fyzickej osoby (prihlášky, resp. odhlášky) do Sociálnej poisťovne. Túto informáciu môžete získať písomne alebo osobne (z dôvodu overenia Vašej totožnosti) v miestne príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne.

Miestna príslušnosť pobočky sa určuje:

a) miestom útvaru zamestnávateľa, ktorý vedie evidenciu miezd,

b) sídlom zamestnávateľa alebo jeho organizačnej zložky, ak evidenciu miezd vedie iná právnická osoba alebo fyzická osoba alebo ak útvar, ktorý vedie evidenciu miezd, je mimo územia Slovenskej republiky,

c) miestom trvalého pobytu poistenca v ostatných prípadoch.

- red -

Zdroj

<http://www.socpoist.sk/2150-menu/55451s>

Úhrada doplatkov za lieky zdravotnými poisťovňami

Vďaka schváleniu poslaneckého návrhu novely zákona č. 363/2011 Z.z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia sa znižuje limit spoluúčasti vybraných skupín poistencov na úhrade doplatkov za lieky. Pri zisťovaní nároku na úhradu doplatkov sa nebude už skúmať výška poberaného dôchodku, ani to, či poistenec je zárobkovo činný.

Limit spoluúčasti

Limit spoluúčasti, až na deti do 6 rokov veku, sa zjednocuje na 25 eur, to znamená, že pre poberateľov invalidného dôchodku a pre držiteľov preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím sa znižuje o 5 eur a pre poberateľov starobného dôchodku sa znižuje o 20 eur.

Limit spoluúčasti vo výške 25 eur sa vzťahuje na poistenca, ktorý je k prvému dňu kalendárneho štvrtroka

1. držiteľom preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom,

2. poberateľom invalidného dôchodku, invalidného výsluhového dôchodku,

3. invalidný a nevznikol mu nárok na invalidný dôchodok,

4. je poberateľom starobného dôchodku, dôchodku z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov vo veku ustanovenom na vznik nároku na starobný dôchodok, dôchodku z iného členského štátu, Nórska, Lichtenštajnska, Islandu, Švajčiarska, ak nie je poistený v tomto štáte, nie je poberateľom dôchodku z tretieho štátu, alebo

5. dovŕšil dôchodkový vek a nevznikol mu nárok na starobný dôchodok.

Limit spoluúčasti vo výške 8 eur sa vzťahuje na dieťa, ktoré k prvému dňu kalendárneho štvrtroka nedovŕšilo šesť rokov veku. Ak je dieťa držiteľom preukazu

fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom, limit spoluúčasti je 0 eur.

Určenie sumy úhrady doplatkov

Ak úhrnná výška úhrad poistenca za doplatky poistenca za lieky prekročí v kalendárnom štvrtroku limit spoluúčasti, zdravotná poisťovňa poistencovi uhradí čiastku, o ktorú je limit spoluúčasti prekročený.

Do úhrnnej výšky úhrad poistenca sa započítavajú doplatky poistenca za lieky čiastočne uhrádzané na základe verejného zdravotného poistenia vo výške prepočítaného doplatku za najlacnejší náhradný liek.

Najlacnejší náhradný liek je liek s najnižším doplatkom poistenca prepočítaným na štandardnú dávku liečiva zaradený v zozname kategorizovaných liekov s obsahom rovnakého liečiva, s rovnakou cestou podania a s rovnakým množstvom liečiva v liekovej forme ako liek predpísaný na lekárskom predpise.

Trochu zrozumiteľnejšie povedané, ak občan v lekárni doplatí za liek na základe lekárskeho predpisu napr. 5 eur, pričom v zozname liekov existuje ekvivalentný liek s doplatkom len 2 eur, do limitu spoluúčasti sa občanovi započítajú len 2 eurá. Preto sa tiež môže stať, že napriek tomu, že občan na lieky dopláca pomerne vysoké čiastky, limit spoluúčasti v danom kalendárnom štvrtroku neprekročí.

Rozšírenie okruhu poistencov s nárokom na úhradu doplatkov

Pred prijatím novely zákona sa limit spoluúčasti nevzťahoval na poistencov, ktorí mali

a) príjem, ktorý podliehal dani z príjmov okrem príjmu z dohôd vykonávaných mimo pracovného pomeru,

b) dôchodok vyšší ako 50% priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky.

Tieto podmienky boli zo zákona vypustené, zdravotné poisťovne pri zisťovaní nároku na úhradu doplatkov už na ne nebudú prihliadať.

Postup zdravotnej poisťovne pri úhrade doplatkov

Zdravotná poisťovňa uhradza poistencovi čiastku, o ktorú jeho úhrnná výška úhrad za doplatky za lieky čiastočne uhrádzané na základe verejného zdravotného poistenia za kalendárny štvrtrok prekročila limit spoluúčasti, do 90 kalendárnych dní od skončenia kalendárneho štvrtroka. Ak je čiastka, o ktorú bol limit spoluúčasti prekročený, menšia ako 3 eurá, o túto čiastku sa zvýši úhrnná výška úhrad v ďalšom kalendárnom štvrtroku. Príslušná zdravotná poisťovňa uhradí čiastku, o ktorú bol limit spoluúčasti prekročený, na účet poistenca a ak účet nemá, tak poštovou poukážkou.

Odkedy platí nová výška spoluúčasti?

Limit spoluúčasti v znení účinnom od 1. novembra 2015 zdravotná poisťovňa prvýkrát použije na účely úhrady čiastky, o ktorú bol limit spoluúčasti prekročený, za tretí štvrtrok 2015.

Milan Měchura

Ako to funguje v EU a vo svete

Hodnotenie Európskeho roku pre aktívne starnutie a solidaritu medzi generáciami

Rok 2012 bol vyhlásený za Európsky rok aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami. Celkovým cieľom bolo uľahčiť vytvorenie kultúry aktívneho starnutia v Európe na základe spoločnosti pre všetky vekové kategórie.

Konkrétne ciele boli:

1. zvýšiť všeobecné povedomie o hodnote aktívneho starnutia, a jeho rozličných rozmerov
2. podnecovať diskusiu, vymieňať si informácie a rozvíjať vzájomnú výmenu skúseností
3. ponúknuť rámec pre záväzky a konkrétne opatrenia
4. podporiť činnosti, ktoré pomôžu bojovať proti diskriminácii na základe veku, odstrániť stereotypy spojené s vekom a odbúrať bariéry

V septembri 2015 Európsky parlament (EP) prijal správu o realizácii, výsledkoch a celkovom hodnotení Európskeho roka aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami.

Koncepcia aktívneho starnutia

Koncepcia aktívneho starnutia je dosť široká a neobmedzuje sa iba na dlhšie zotrvanie ľudí v pracovnom pomere. Je spojená s viacerými oblasťami politiky: dôchodkami, zdravotníctvom a dlhodobou starostlivosťou, zamestnanosťou, IKT, bojom proti diskriminácii, vzdelávaním dospelých, dopravou, prístupnosťou.

Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 940/2011/EÚ zo 14. septembra 2011 o Európskom roku aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami odkazuje na túto definíciu aktívneho starnutia podľa WHO: „Proces optimalizácie možností zdravia a účasti v spoločnosti na zlepšenie kvality života

starnúcich ľudí. Aktívne starnutie umožňuje ľuďom realizovať svoj potenciál telesnej, spoločenskej a duševnej pohody počas celého života a zapájať sa do spoločnosti, pričom im poskytuje primeranú ochranu, bezpečnosť a starostlivosť vtedy, keď to potrebujú. Podporovanie aktívneho starnutia si teda vyžaduje viacozmerný prístup, zodpovednosť a trvalú podporu všetkých generácií. “

Čo prináša správa

V správe nájdeme odporúčania, ale aj výzvy smerom ku Komisii alebo k členským štátom, ktoré sa týkajú rôznych oblastí života - nepriaznivý demografický vývoj, zdravotná starostlivosť, zamestnanosť, udržateľnosť dôchodkových systémov.

Vyberáme niektoré z nich

V správe sa zdôrazňuje, že je potrebné vypracovať spoľahlivé štatistiky o situácii starších ľudí a demografických zmenách s cieľom vyvinúť lepšie ciele a účinné stratégie v oblasti aktívneho starnutia;

EP odporúča všetkým členským štátom, aby prostredníctvom svojich systémov sociálneho zabezpečenia podporili a posilnili vysokokvalitnú verejnú infraštruktúru pre starších ľudí (domovy, denné centrá a domáca podpora), kde sa starší ľudia považujú skôr za aktívnych účastníkov než pasívnych príjemcov iniciatív, na ktorých sa zúčastňujú;

So zreteľom na prácu na dohovore o ochrane práv starších ľudí, ktorú v súčasnosti vykonáva pracovná skupina OSN pre starnutie obyvateľstva, sa EP domnieva, že dohovor OSN o ochrane práv starších osôb zlepší život starších ľudí zaručením ich rovnakého prístupu k právam v oblasti politiky, hospodárstva, zdravotnej starostlivosti a kultúry a predstavoval by dôležitú platformu pre posun prístupu k starnutiu v globálnom meradle;

EP vyzýva Komisiu, aby prijala akčný plán v oblasti zneužívania starších ľudí, pričom zohľadní európsky rámec kvality pre dlhodobú starostlivosť, ktorý vypracovalo partnerstvo WeDO (blahobyť a dôstojnosť starších ľudí), a vyrieši otázku práv starších osôb, ktoré potrebujú starostlivosť a pomoc;

EP vyjadruje poľutovanie, že Komisia ešte nevyriešila vekové nerovnosti pri vykonávaní Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a stratégie v oblasti zdravotného postihnutia; vyzýva preto Komisiu, aby zvýšila povedomie a riešila práva starších osôb so zdravotným postihnutím a diskrimináciu na základe veku, ktorou trpia, a zabezpečila, aby sa pri uplatňovaní Dohovoru nezabudlo na starších ľudí;

EP vyzýva Komisiu, aby uverejnila dlho očakávaný Európsky akt o prístupnosti s cieľom zabezpečiť, aby výrobky a služby v oblasti dopravy, bývania a IKT vrátane oblastí striebornej ekonomiky boli prístupné starším osobám;

EP považuje za zásadné podporovať starších ľudí v nezávislom živote tak dlho, ako je to možné, ako sa uvádza v článku 25 Charty základných práv Európskej únie;

EP vyzýva Komisiu, aby preskúmala znepokojujúci problém nezamestnanosti u osôb vo veku nad 50 rokov a stále rastúcu mieru dlhodobej nezamestnanosti;

EP považuje za poľutovaniahodné, že starší pracovníci sú naďalej často vystavovaní diskriminácii na základe veku, stereotypom a prekážkam; vyzýva členské štáty, aby bezodkladne riadne uplatňovali smernicu Rady 2000/78/ES o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní a povolani; konštatuje, že návrh horizontálnej smernice o rovnakom zaobchádzaní je v Rade zablokovaný od roku 2008 a vyzýva členské štáty, aby čo najskôr našli riešenie.

Spracovala

Ingrid Tomešová

Celá správa o realizácii, výsledkoch a celkovom hodnotení roku 2012, ktorý bol Európskym rokom aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami je dostupná na:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A8-2015-0241&language=SK#title1>

Europoslanci vyzvali EÚ, aby prijala opatrenia na ochranu práv starších ľudí

Pri príležitosti Dňa OSN pre práva starších osôb europoslanci zdôraznili potrebu vyššej ochrany rastúceho počtu starších osôb pred diskrimináciou z dôvodu vyššieho veku.

E. Kukan, ktorý je v EP autorom správy o hodnotení Európskeho roku 2012 pre aktívne starnutie a solidaritu medzi generáciami, uviedol, že zákonodarný zbor EÚ vyzýva na odstraňovanie diskriminačných praktík, ktoré seniorom sťažujú život.

„Príal by som si, aby naši seniori žili v Európe bez predsudkov a stereotypov. Musíme pracovať na odstránení diskriminačných opatrení zo všetkých oblastí života. To tiež znamená vzdelávanie rôznych generácií v našej spoločnosti smerom k vzájomnej spolupráci,“ povedal Kukan.

Slovinský europoslanec Alojz Peterle pri tejto príležitosti upozornil, že nesmieme zabúdať na príspevky seniorov pre našu spoločnosť a musíme skúmať problémy, ktoré ovplyvňujú ich životy.

"Musíme zabezpečiť, aby staršie osoby mali právo žiť svoj život s dôstojnosťou a nezávislosťou a mali prístup k primeraným a udržateľným dôchodkom", uviedla írsky europoslankyňa Marian Harkinová.

Kukan pripomenul, že nová štúdia Medzinárodnej organizácie práce upozorňuje na vážny nedostatok sociálnej ochrany seniorov, ktorí potrebujú dlhodobú starostlivosť. To vedie k diskriminácii na základe veku i pohlavia, vysokému riziku chudoby, sociálneho vylúčenia a zneužívania.

"EÚ má povinnosť využiť existujúce nástroje, napríklad Chartu základných práv EÚ a Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, a zaujať ambiciózne stanovisko na stretnutí pracovnej skupiny OSN pre starnutie s cieľom ochrániť práva svojich seniorov," skonštatoval slovenský poslanec.

Europoslanci vo výzve pre EÚ zdôraznili, že na posilnenie práv starších ľudí je nevyhnutné plné politické odhodlanie zástupcov staršej generácie na všetkých úrovniach, ako aj dôraz na prevenciu v zdravotných systémoch. Rovnako upozornili na význam investícií do inovačných riešení a posilnenie solidarity medzi generáciami pre budovanie otvorenejšej a súdržnejšej spoločnosti, "kde by starší ľudia mohli zohrávať dôležitú úlohu, napríklad zlepšením kvality života v spoločenstve prostredníctvom dobrovoľníckych prác po boku mladých ľudí, s ktorými by mohli zdieľať svoje skúsenosti a zároveň sa sami naučiť niečo nové."

Podpredsedovia medziskupiny aktívneho starnutia privítali nedávne prijatie správy vypracovanej Kukanom a zaviazali sa pracovať na posilňovaní práv seniorov v EÚ, okrem iného podporou takzvanej striebornej ekonomiky, ako aj pripravovaného Paktu o demografických zmenách a v neposlednom rade aj stimulovaním medzigeneračnej solidarity.

"Naša staršia generácia s bohatými životnými skúsenosťami má nesmiernu pridanú hodnotu pre európsku spoločnosť a malo by sa tak s ňou aj zaobchádzať," uviedol Kukan.

-red-

Zdroj:

http://www.europskyparlament.sk/sk/spravodajstvo_a_aktivity/agenturne/oktober_2015/ochrana_starsich.html;jsessionid=892DE6C14A59FEC64A96BC48856A66C4

Bude vás zaujímať

Dve tretiny vyplácaných dôchodkov tvoria starobné dôchodky

Sociálna poisťovňa vyplácala ku koncu septembra spolu 1 669 477 dôchodkov. Vyše 61 percent z týchto vyplácaných dávok tvorili starobné dôchodky, spolu ich vyplatila 1 022 934 starobným dôchodcom.

Ďalšími najčastejšie vyplácaným typom dôchodku boli ku koncu septembra vdovské (256 035) a invalidné (235 470) penzie.

Počet dôchodcov dosiahol v predchádzajúcom mesiaci úhrnný počet 1 350 939 občanov.

Čo sa týka priemernej výšky jednotlivých dôchodkov vyplácaných sólo, tie boli na konci septembra nasledovné: starobný 409,39 eur, predčasný starobný 391,73 eur, invalidný do 70 percent 197,69 eur, invalidný nad 70 percent 352,90 eur, vdovský 246,10 eur, vdovecký 189,38 eur, sirotsky 128,87 eur.

-red-

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Friends over chess

Koncom októbra sa v priestoroch Jedličkovho ústavu a škôl v Prahe uskutočnil 21. ročník medzinárodného stretnutia detí a mládeže s hendikepom a zdravých detí a mládeže. Akciu s názvom Friends over chess pripravila nezisková organizácia PROTEBE. Pre účastníkov z Belgicka, Holandska, Poľska, Maďarska, Slovenska a Česka pripravila bohatý program zameraný na osobnostný rozvoj, integráciu, rozširovanie osobných hraníc, poznávanie iných kultúr a národov a rozvoj šachových zručností.

Na 50 účastníkov často s veľmi ťažkým zdravotným a fyzickým postihnutím i zdravých účastníkov čakali hry zamerané na sebaopoznávanie i poznávanie druhých, tímovú spoluprácu, interaktívnu hru v botanickej záhrade, prehliadku Prahy a šachový turnaj, na ktorý sa účastníci pripravujú počas celého školského roku vo svojich šachových krúžkoch. Na stretnutí si potom porovnajú sily s účastníkmi z iných krajín.

- red -

Ako žiť čo najdlhšie vo svojej domácnosti?

Diakonia ČCE vydala novú príručku s názvom Som tu ešte doma?, ktorá obsahuje praktické a zrozumiteľné informácie o tom, ako prispôbiť domácnosť, v ktorej žije senior. Príručka je jedným z výstupov rovnomenného projektu, ktorým sa Diakonia snaží reagovať na celkové starnutie populácie, nedostatok služieb pre seniorov a predovšetkým želanie väčšiny ľudí zostať čím dlhšie doma.

Cieľom publikácie je informovať širokú verejnosť o možnostiach, ako upraviť domy a byty tak, aby vyhovovali špecifickým potrebám seniorov a osôb so zníženou pohyblivosťou a sebestačnosťou a mohli tak zostať vo svojom prirodzenom prostredí. Príručka prináša praktické rady v oblasti prispôsobenia bývania zamerané na architektonické nedostatky a bariéry, zabezpečenosť domácnosti i oblasť drobných sebaobslužných činností. Sprevádza čitateľa po jednotlivých miestnostiach bytu a upozorňuje na nedostatky, ktoré môžeme často nájsť v domácnostiach. Informuje o možných stavebných zásahoch, technickom vybavení i jednoduchých riešeniach, ktoré sú finančne a materiálne nenáročné a dáva tipy na prestavby, ktoré sa dajú zvládnuť svojpomocne.

Publikáciu je možné stiahnuť bezplatne na <http://www.dustojnestarnuti.cz/bydleni/projekt-jsem-tady-jeste-doma/>

- red -

Zdroj: helpnet.cz

Sociálny aspekt vo verejnom obstarávaní

Nezisková organizácia EPIC v spolupráci s Úradom splnomocnenca pre rómske komunity a Zastúpením EK na Slovensku pripravili na 7. október seminár o uplatňovaní sociálneho aspektu vo verejnom obstarávaní. Uskutočnil sa v Európskom informačnom centre v Bratislave.

V roku 2014 nezisková organizácia EPIC pre potreby Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity (ÚSVRK) zabezpečila prípravu metodológie pre uplatnenie sociálneho aspektu vo verejných obstarávaní financovaných z prostriedkov Regionálneho operačného programu v rámci výzvy na podporu školskej infraštruktúry. Napriek tomu, že pôvodný zámer zabezpečiť povinné uplatnenie sociálneho aspektu vo verejnom obstarávaní sa nepodarilo naplniť, 11 podporených projektov ho uplatnilo dobrovoľne. Vďaka tomu vzniklo 29 pracovných príležitostí pre ľudí z prostredia marginalizovaných rómskych komunít (MRK).

Téma sociálneho aspektu vo verejnom obstarávaní je na Slovensku pomerne neznáma a zaťažaná množstvom predsudkov a poloprávd. Zámerom seminára bolo informovať a tým podporovať vytváranie pracovných príležitostí pre mnohé ťažko zamestnateľné skupiny ľudí, medzi ktoré patria ľudia z prostredia MRK, ľudia bez domova alebo ľudia so zdravotným znevýhodnením. Účastníci seminára dostali možnosť pozrieť si prezentáciu výsledkov projektov, pri realizácii ktorých sa uplatnil sociálny aspekt. Svoje skúsenosti prezentovali zástupcovia samospráv: Mestskej časti Praha 12, Juhomoravského kraja a miest Fiľakovo a Preňčov.

- ipo -

Tichá linka v novom šate

Tichá linka je služba všeobecne prospešnej spoločnosti Tichý svet, ktorá umožňuje nepočujúcim telefonovať. Od októbra organizácia naplno štartuje nový systém spojenia s linkou prostredníctvom webovej aplikácie www.tichalinka.cz.

Aplikácia predstavuje technické zdokonalenie linky a umožňuje postupné vylepšovanie jej funkcií. Uľahčuje prácu tlmočníkom a prepisovačom i štatistické spracovanie hovorov na Tichú linku. Podstatou linky je online tlmočenie do znakového jazyka a online prepis hovorenej reči do textu.

Skúšobná prevádzka linky v podobe online tlmočnickej služby sa začala v roku 2008. Od 1. decembra 2010 funguje linka nonstop, 24 hodín denne, a je pre nepočujúcich zadarmo. V roku 2014 k službe pribudol online prepis hovorenej reči a tak sa Tichá linka stala komplexnou službou pre osoby so sluchovým postihnutím. V súčasnosti sa na nej strieda 14 tlmočníkov znakového jazyka, ktorí ročne pretlmočia viac ako 25 tisíc situácií a päť prepisovačov.

Od januára 2016 bude linka dostupná iba cez webovú aplikáciu. Spúšťa sa na stránke www.tichalinka.cz, je teda nutné mať kvalitné internetové pripojenie.

- red –

Zdroj: helpnet.cz